
Bobowicko, st. 3, gm. Międzyrzecz, woj. lubuskie, AZP 51-15/80

Informator Archeologiczny : badania 34, 179-180

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wczesne średniowiecze

Babia , st. 6, gm. Rzgów, woj. wielkopolskie	patrz: neolit
Bachórz , st. 16, gm. Dynów, woj. podkarpackie, AZP 107-79/16	patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu
Bessów , st. 3, gm. Bochnia, woj. małopolskie, AZP 102-62/10	patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich
Bielice , st. 3, gm. <i>loco</i> , woj. łódzkie, AZP 56-48/5	patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich
BILCZEW , st. 1, gm. Kramsk, woj. wielkopolskie	<ul style="list-style-type: none"> • cmentarzysko z okresu wczesnego średniowiecza <p>Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 22 maja do 15 lipca pod kierunkiem K. Gorczyca (Muzeum Okręgowe w Koninie). Finansowane przez Kopalnię Węgla Brunatnego „Konin”.</p>
BIŃKÓW , st. 1, gm. Grębocice, woj. dolnośląskie, AZP 70-29/8	<ul style="list-style-type: none"> • pracownie hutnicze na osadzie przyrodowej z okresu wczesnego średniowiecza <p>Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone od 2 do 25 sierpnia. Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Przebadano łącznie powierzchnię 24 m².</p> <p>Wyniki badań zostały opublikowane w „Śląskich Sprawozdaniach Archeologicznych”, t. 43, s. 291-304.</p>
BOBOWICKO , st. 3, gm. Międzyrzecz, woj. lubuskie, AZP 51-15/80	<ul style="list-style-type: none"> • ślad osadnictwa neolitycznego • punkt osadniczy kultury łużyckiej (epoka brązu) • osada wczesnośredniowieczna • ślad osadnictwa z okresu średniowiecznego i nowożytnego <p>Badania przeprowadzone przez mgr. Tadeusza Łaszkiwicza (Muzeum w Międzyrzeczu). Finansowane przez Urząd Gminy Międzyrzecz. Pierwszy sezon badań.</p> <p>Stanowisko położone na południe od zwartej zabudowy wsi, na północnym brzegu Jeziora Bobowickiego, na tyłach kompleksu zabudowy dworsko-pałacowej. Znane jest z przypadkowego znaleziska na początku XX w. kamiennej siekierki datowanej na koniec neolitu. W ramach rozpoznania AZP w 1984 r. stwierdzono również obecność średniowiecznego materiału ceramicznego.</p> <p>Bezpośrednim powodem badań archeologicznych była decyzja o zmianie sposobu zagospodarowania terenu stanowiska (wieloletni nieużytek, pierwotnie uprawiany rolniczo), tj. przeznaczenie go pod zabudowę mieszkalną. Badania zdecydowano wykonać w dwóch etapach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prace rozpoznawczo-inwentaryzacyjne, – właściwe wyprzedzające badania wykopaliskowe. <p>Wykonano 60 sondowań specjalistycznym szpadlem głębokościowym rozmieszczonych w kilku osiach, które objęły powierzchnię 3900 m². Stwierdzono prosty układ stratygraficzny: pod warstwą darni i humusu zalegało podłoże – calec, przeważnie w formie utworów piaszczystych, rzadziej piaszczysto-glinia-</p>

stych lub gliny. Tylko w jednym przypadku uchwycono przebarwienie sugerujące obecność obiektu lub warstwy kulturowej. Z 15 sondowań pozyskano ruchomy materiał zabytkowy: ułamki ceramiki i nieliczne wytwory krzemienne.

Prace wykopaliskowe prowadzono natomiast w ramach 6 wykopów o łącznej powierzchni 425 m². Wyróżniono 8 obiektów, wszystkie o charakterze osadowym: jamy gospodarcze, paleniska i dołki posłupowe. Pozyskano łącznie ponad 2100 źródeł ruchomych: ponad 1600 fragmentów ceramiki oraz grudy polepy, ułamki kości zwierzęcych, nieliczne wytwory krzemienne, bryłki żużla, próbki węgla drzewnych i inne znaleziska (w tym duży nóż żelazny).

Wyróżniono następujące jednostki kulturowo-chronologiczne:

- młodsza epoka kamienia – bez kwalifikacji kulturowej – przede wszystkim artefakty krzemienne,
 - epoka brązu – kultura łużycka – jeden obiekt i nieliczne ułamki ceramiki,
 - wczesne średniowiecze – 7 obiektów i większość ruchomego materiału zabytkowego,
 - średniowiecze – ceramika,
 - czasy nowożytnie (XVI-XIX/XX w.) – ceramika
- (2 ostatnie jednostki są raczej efektem „zaśmiecenia” pól uprawnych).

Najistotniejszym efektem badań było odkrycie osady wczesnośredniowiecznej, do tej pory na terenie Bobowicka nieznaną, a znakomicie wpisującą się w mapę osadnictwa wczesnośredniowiecznego wzdłuż historycznego traktu Lubusz-Międzyrzecz-Pszczew (i dalej do Poznania).

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Muzeum w Międzyrzeczu. Badania zostały dokończone

BOCHEŃ, st. 16, gm. Zduny,
woj. łódzkie, AZP 59-55/25

- osada kultury łużyckiej (III – V okres epoki brązu)
- osada wczesnośredniowieczna (VIII – koniec X w.)

Badaniami archeologicznymi kierował w terenie mgr P. Świątkiewicz (autor sprawozdania), konsultował dr M. Dulinicz. WKZ w Łodzi. Szósty sezon badań.

W roku bieżącym rozpoznawano odcinek terenu położony w zachodniej części stanowiska. Wytyczono w tym miejscu i wyeksplorowano 12 wykopów o łącznej powierzchni około 4,5 arów.

W badanej części stanowiska lokalnie najgłębiej zalegała warstwa zawierająca fragmenty naczyń ręcznie lepionych. Część z nich stanowiły mało charakterystyczne niezdobione ułamki o złuszczonej powierzchni, cechujące się bardzo słabym poziom wykonania. Inną grupę tworzyły fragmenty naczyń o chropowatej (jajowate garnki) lub gładkiej powierzchni (kubek). Z poziomem tym związane są także ślady (słupowych) konstrukcji drewnianych i znalezisko fragmentu toporka kamiennego. Pozwala to określić tę warstwę jako pozostałości osady ludności grupy środkowopolskiej kultury łużyckiej z III-V okresu epoki brązu. Podobne nawarstwienie zalega we wschodniej części stanowiska.

Na nim oraz w innych miejscach na calcu zalegała warstwa o wczesnośredniowiecznej genezie stanowiąca poziom użytkowy osady. Jest z nim związanych 6 obiektów zawierających m.in. fragmenty przęślika, naczyń, kości, wióry krzemienne i bryłki polepy. Są to prawdopodobnie resztki obiektów mieszkalnych (półziemianek) o nieustalonej konstrukcji naziemnej. W jednym z nich znajdowało się palenisko. Pochodzącą z tego okresu ceramikę (około 950 fragmentów naczyń) można podzielić na 2 frakcje. Do pierwszej, stanowiącej około 60 % ogółu fragmentów, należą naczynia lekko obtaczane przykrawędnie lub najwyżej do załomu brzuśca. Wykonane są z gliny schudzanej najczęściej gruboziarnistym piaskiem, czasem z domieszką tłuczni. Można je datować ogólnie na VIII- poł. X w. Frakcję drugą stanowią fragmenty naczyń silnie obtaczanych, wykonanych z gliny schudzanej głównie drobnoziarnistym piaskiem, ornamentowane dookołnymi żłobkami. Jest to ceramika analogiczna do naczyń tzw. grup D-E wytwarzanych na ziemiach polskich po połowie X w.